

Durme- en Scheldeland

NR 2 | 2017 | JAARGANG 20 | DRIEMAANDELIJKSTIJDSCRIFT VAN DE REGIONALE NATUURVERENIGING VZW DURME

Lepelaars
gaan vlot in
Paardeweide

Rietinventarisatie
met behulp
van drones

Tuinmeetnet
boven doopvont
gehouden

Dagvlinderfiche: het koevinkje

Sylvain Cuvelier - VVE WG Dagvlinders

Met de start van het vijfde projectjaar wordt **één van de drie doelsoorten** en ook het logo van het project in de kijker gesteld. Het lijkt mogelijk ongewoon om in de soortnaam het woord 'vinkje' te lezen. Dit was vroeger echter een algemeen gebruikt woord voor vlinder. Zowel het mannetje als het wijfje zijn zwartbruin op de bovenzijde. De mannetjes hebben geen tot twee kleine apicale ogen op de voorvleugels. Bij het wijfje zijn deze ogen duidelijker en talrijker. De achtervleugels zijn helemaal gelijk. Bij beide geslachten is de onderzijde egaal donkerbruin met geelomrande, witgekernde ogen in het postdiscale veld.

Koevinkje bovenzijde (man).

© Fanny Schoeters

Koevinkje bovenzijde (vrouw).

© Lian Verbeke

Het koevinkje vliegt **van juni tot augustus in één generatie**. In het begin van de vliegtijd zijn de mannetjes talrijker dan de wijfjes. Later neemt het aantal vrouwtjes de bovenhand. Koevinkjes vliegen in een golvende beweging over de lage vegetatie van de ene naar de andere open plek. Zelfs bij bewolkt warm weer zijn de mannetjes actief op zoek naar wijfjes. Het wijfje laat haar eitjes verspreid over de aanwezige graslandjes, vallen in de vegetatie. Na één tot twee weken komen de rupsjes uit en voeden ze zich enkel 's nachts. De okerkleurige rupsen hebben korte haartjes, een donkere lijn en een witte zijstreep.

De rupsen komen voor op verschillende grassoorten zoals kropbaar, witbol, zachte dravik, smele, rood zwenk-, kam-, veldbeemd- en struisgras. Ook zeggen worden als waardplant vermeld. Overwinteren doen ze als kleine rups in het derde stadium. Bij zachte winters zijn ze soms actief aan het foerageren. De rupsen verpoppen in een open spinsel onderaan een graspol. Veertien dagen later ontpoppen ze tot een vlinder.

Rups koevinkje.

© Pieter Vantiegheem

Koevinkje met gesloten vleugels.

© Brigitte Van Passel

Biotop in de Serskampse bossen.

© Jurgen Couckuyt

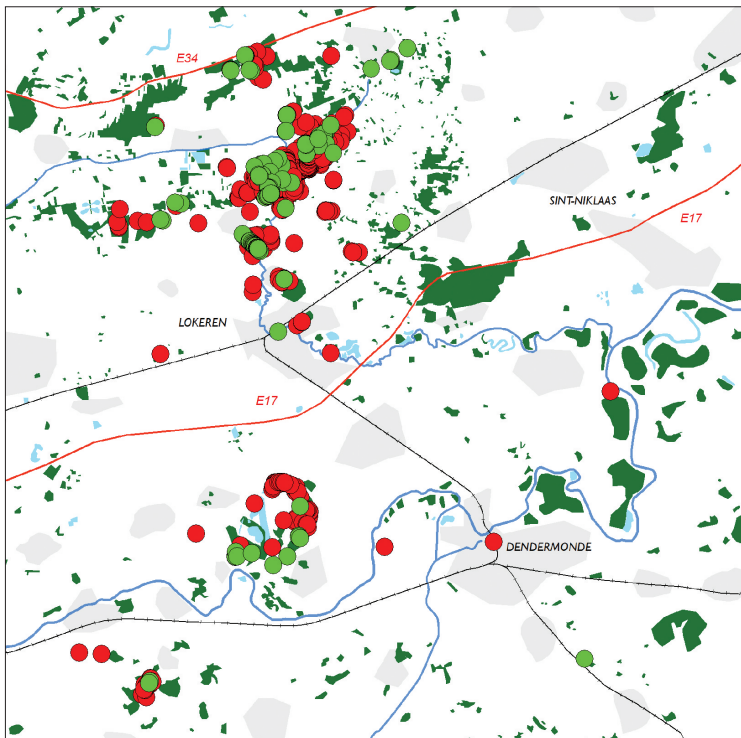

Biotop in Klein-Sinaai.

© Jurgen Couckuyt

Deze vlindersoort houdt van **schaduwrijke, vochtige en bloemrijke gebieden** waar de soort heel dikwijls het enige zandoogje is. In bosrijke omgevingen vliegt het koevinkje graag aan randen, langs de paden en in open plekken. Ook kanaalbermen, weiden afgezoomd met struiken komen in aanmerking. Braam, koninginnenkruid en distelsoorten zijn belangrijke nectarplanten voor het koevinkje.

Het is een **lokale en honkvaste vlindersoort** die in geschikte biotopen talrijk kan zijn. Toch wordt soms één enkel exemplaar gevonden ver van het dichtstbijge biotoop, wat ook blijkt uit onderstaande verspreidingskaart. In 2013, het startjaar van het project, werden slechts 426 exemplaren geteld. Het volgende jaar werden grote aantallen (1786) koevinkjes gezien en leek er een duidelijke expansie van areaal te zijn. De aantallen koevinkjes vielen in 2015 echter fors terug tot slechts 468. In 2016, ondanks het zwakke weer in het voorjaar, werd het koevinkje in mooie aantallen (759) waargenomen. De aantallen variëren dus sterk van jaar tot jaar. Opvolgen is de boodschap, want de soort is **kwetsbaar voor wijzigingen aan het biotoop en voor droge, hete zomers**.

Kaart: verspreiding van het koevinkje

© Project Dagvlinders Durme- en Scheldegebied

Legende kaart:

Rode bol:

waarneming van het koevinkje (2008-2015)

Groene bol:

nieuwe waarneming van het koevinkje (2016)

Blauwe lijnen:

Durme, Schelde, Moervaart en Dender

Groen:

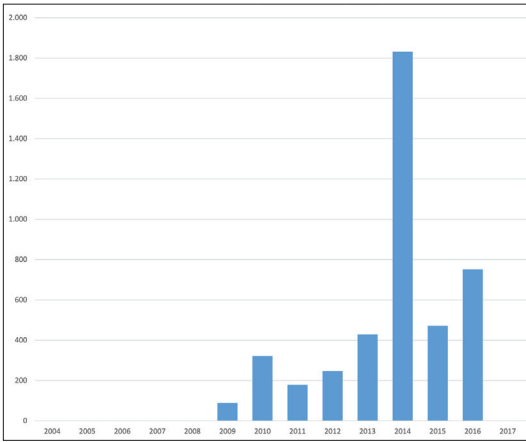
boscomplexen

Zwarte lijnen:

spoorlijnen

Rode lijnen:

E34 - E17

Grafiek met aantal waargenomen koevinkjes per jaar uit het projectgebied (2004-2016). © Project Dagvlinders Durme- en Scheldegebied.

Gefaseerd maaien, kort na de vliegtijd, en de creatie van een geleidelijke overgang tussen grasland en bos zijn gunstig voor het behoud. Het is zeker wenselijk om verbindingselementen, zoals hagen, paden en bermen aan te leggen in de directe omgeving van bestaande populaties, wat kansen biedt tot uitbreiding van de honkvaste soort.

Vanaf begin juni kijken we al uit naar het koevinkje en hopen dat jullie meetellen om zo de status van de soort beter in beeld te kunnen brengen.

Wil je op hoogte blijven? Schrijf je in op de **dagvlinderflash** bij couckuyt.jurgen@telenet.be en/of filip.vandevelde@skynet.be, en wie weet komt je eigen foto in de volgende editie.

Ben je fan van duurzaam? Da's mooi. Onze natuurverven zijn niet alleen mooi, maar ook schoon en dus goed voor het milieu. Bovendien zorgen ze voor een aangenaam leefklimaat binnen.

Kom inspiratie opdoen in onze winkel, we geven je graag advies.

Alle info op www.tintelijn.be
Verkortingstraat 53 - 9040 Gent

tintelijn

verfwinkel en schildersbedrijf
veruit de **natuurlijkste**

creafor
printing visibility